

תת"ע 783/05/18 - מדינת ישראל נגד מר מיכאל קירבי לנדסמן

בית משפט השלום לתעבורה בחיפה

תת"ע 783-05-18 מדינת ישראל נ' קירבי לנדסמן

בפני	כב' השופט גיל קרזבום, סגן נשיא
מאשימה	מדינת ישראל
נגד	
נאשם	מר מיכאל קירבי לנדסמן

החלטה בבקשה לפסיקת הוצאות הנאשם

כללי

1. לפני עתירת הנאשם לתשלום הוצאות הגנתו, לאחר שכתב האישום אשר ייחס לו נהיגה מעל המהירות המותרת בניגוד לתקנה 54(א) לתקנות התעבורה, בוטל בהסכמתו בהתאם לסעיף 94.ב לחוק סדר הדין הפלילי.
2. לציין, שמדובר בעבירה מסוג ברירת משפט שהקנס בגינה הינו 750 ₪.

עיקר טענות הנאשם

3. לטענת הנאשם לא היה מקום להגשת כתב האישום, זאת בהיעדר כל יסוד לאשמה. בהקשר זה טען הנאשם, שראיות המאשימה אינן עומדות במבחן הפסיקה הרלוונטית, והדגיש את טענתו, לפיה השוטר טעה במספרי הנתבים שהיו במקום, וכפי הנראה מדד את מהירות נסיעתו של רכב אחר. הנאשם טען להתקיימותן של נסיבות נוספות המצדיקות תשלום פיצוי, ובפרט חוסר תום לב של המאשימה ויחסה המזלזל כלפיו. כן הדגיש את העובדה שנגרמו לו הפסדי שכר לאחר שהפסיד מספר ימי עבודה, ואף נאלץ לשנות את מועד טיסתו על מנת להתייצב לדיון האחרון, דבר שגרם לו להוצאה כספית נוספות. הנאשם העריך את הוצאותיו הכספיות בסך כולל של 6,280 ₪. הנאשם הפנה לפסיקה וצירף אישור ר"ח לעניין גובה הכנסתו.

עיקר טענות המאשימה

4. המאשימה התנגדה לבקשה. המאשימה שללה את טענת הנאשם, לפיה התרשלה בכך שלא היה כל יסוד לאשמה, ובהקשר זה הפנתה לראיות שהוגשו. עוד טענה, שהמקרה הנדון אינו נופל בגדר אותם מקרים חריגים

המצדיקים פסיקת הוצאות בעבירות תעבורה. בנוסף הפנתה לעובדה שהנאשם לא צירף כל אישור בכל הנוגע לשינוי מועד טיסתו.

דין והכרעה

5. סעיף 80 לחוק העונשין קובע כדלקמן: **"משפט שנפתח שלא דרך קובלנה וראה בית המשפט שלא היה יסוד להאשמה, או שראה נסיבות אחרות המצדיקות זאת, רשאי הוא לצוות כי אוצר המדינה ישלם לנאשם הוצאות הגנתו...בסכום שייראה לבי המשפט..."** (ההדגשות שלי ג'ק').

ברע"פ 4121/09, **שגיא נ' מדינת ישראל** נקבע בהקשר זה כי: **"מנוסח סעיף 80 לחוק העונשין עולות שתי עילות שבהתקיימן עשוי נאשם אשר זוכה בדין לזכות בפיצוי. העילה האחת, עניינה כי לא היה יסוד להאשמתו של הנאשם, ואילו השניה עניינה בכך שהתקיימו "נסיבות אחרות המצדיקות זאת" ... אולם חשוב להדגיש כי גם מי שחלף על פני אחת משתי משוכות אלה אינו זכאי לפיצוי אוטומטי. לשון הסעיף קובעת כי בית המשפט רשאי לצוות כי אוצר המדינה ישלם לנאשם הוצאות הגנתו ופיצוי על מאסרו או מעצרו".** סעיף זה הוא אתר של איזון בין שיקולים נוגדים. מחד יש להביא בכלל חשבון הנזק שנגרם לנאשם בעקבות ההליך הפלילי שנכפה עליו... הליך פלילי מביא עמו פעמים רבות גם פגיעה בקניינו של הנאשם, באשר הוא כרוך ברגיל בעלויות כספיות ניכרות, בין אם על שום הצורך לממן את הוצאות ההגנה המשפטית, בין אם לאור פגיעה אפשרית ביכולת ההשתכרות של הנאשם, לאורך המשפט ולפעמים גם לאחריו. מאידך, יש להביא בכלל חשבון את האינטרס הציבורי המשמעותי באכיפת החוק. לציבור בכללותו יש אינטרס משמעותי כי גורמי אכיפת החוק יעשו את מלאכתם נאמנה ללא חשש, למען שמירתה של מדינת ישראל כמדינת חוק".

בית המשפט העליון קבע כי: **"העילה "לא היה יסוד להאשמה" היא עילה מתוחמת צרה ודווקנית ביותר. הטוען לקיומה של עילה זו צריך להוכיח "מצב קיצוני של אי סבירות בולטת" בהעמדתו לדין ולא די בחוסר סבירות סתם .. גישתו של בית משפט זה היא שלרשויות התביעה מרחב שיקול דעת רחב ביותר בבחינת הראיות, ולכן התערבותו של בית משפט זה בשיקול הדעת של רשויות התביעה בדבר חומר הראיות תהא מצומצמת מאד, ותתאפשר רק מקום בו העמדה בדבר משקל הראיות תהא בלתי סבירה בעליל ובאופן קיצוני"** (ההדגשות שלי ג'ק).

עוד נקבע בעניין שגיא: **"בסיכומו של דבר, חשוב לחזור ולהדגיש כי סעיף 80 נוקט בנוסח כי בית המשפט "רשאי" לצוות כי אוצר המדינה ישלם לנאשם הוצאות הגנתו. המילה רשאי איננה בגדר סרח עודף מילולי מיותר, היא באה לסייג ולהקנות לבית המשפט שיקול דעת בגדרי סעיף 80, בו שיקולים רבים מתחרים על הבכורה, ולמתן הפיצוי יכולות להיות השלכות רוחב שיש להביא בכלל חשבון".**

חריגים עוד יותר המקרים בהם קיימת הצדקה להטלת הוצאות, כאשר מדובר בעבירות תעבורה מסוג ברירת משפט, שאז ההליך המשפטי אינו נכפה על הנאשם, והוא זה שיוזם אותו. בע"פ 1382/00 **עמית בן ארויה נגד מדינת ישראל**, נקבע בהקשר זה כי: **"הדברים האמורים נכונים במיוחד בנוגע לעבירות תעבורה מסוג של ברירת**

משפט. מדובר בעבירות קלות שעונשן קנס, והן אינן נושאות עמן סטיגמה פלילית. בהתחשב בכך, ונוכח השאיפה להקל את המאבק בעבירות התנועה הכוללות פוטנציאל לפגיעה בגוף וברכוש, קבע המחוקק סדרי דין מיוחדים של ברירת משפט, שתכליתם לעודד תשלום קנס ללא התדיינות, לפיכך תשלום הקנס נחשב להודאה באשמה, להרשעה ולנשיאה בעונש. לעומת זאת אם בחר המקבל הודעת תשלום קנס להישפט, הנטל על התביעה לשכנע כי ביצע את העבירה...זכותו של אדם לבחור במשפט ולהילחם על חפותו גם בעבירת תעבורה, ואולם הבוחר להישפט נוטל על עצמו סיכוי לזיכוי אל מול סיכון שיהיה עליו לשאת בהוצאות משפט: אם יזוכה תוך קביעה שלא עבר עבירה, כגון אם יתברר כי המעשה לא היווה עבירה, או שהנאשם לא היה מי שביצע את העבירה, והוא הועמד לדין ברשלנות או בשל טעות טכנית או בירוקרטית, כי אז ניתן להניח שככלל, ובכפוף לנסיבותיו של כל מקרה, יזכה הוא בשיפוי בגין הוצאות הגנתו. לעומת זאת במקרים שבהם זוכה הנאשם לזיכוי "טכני" מחמת היעדר הוכחה, כגון כאשר לא הצליחה התביעה להביא עד מרכזי, או כאשר לא נמצאה הראיה הטובה ביותר להוכחה בלא קביעה פוזיטיבית כי הנאשם לא ביצע את העבירה, הרי ככלל ובהיעדר נסיבות חריגות, כגון התרשלות של ממש מצד התביעה, לא ישופה הנאשם בגין הוצאותיו. זוהי בעינינו נוסחת האיזון הראויה בין זכותו של אדם להגנה במשפט לבין האינטרס"

6. לאחר ששקלתי את טענות הצדדים וההלכה הנוגעת לפסיקת הוצאות הגנה, הגעתי לכלל מסקנה, לפיה עניינו של הנאשם אינו נופל בגדר אחת העילות הנ"ל, ואין מקום לפסוק לו כל הוצאות.

7. כאמור לעיל, מדובר בעבירה קלה, שהקנס בצידה הינו 750 ₪. הנאשם בחר להישפט וזו זכותו כמובן, אך עתירתו לתשלום הוצאותיו צריכה להיבחן בראי הפסיקה הנוגעת לעבירות מסוג ברירת משפט, על כל המשתמע מכך.

8. לגופו של עניין.

אמנם המאשימה עתרה לביטול כתב האישום בהמלצתו של בית המשפט, ובהתאם בוטל כתב האישום, אך אין בכך כדי ללמד, שלא היה כל יסוד לאשמתו של הנאשם.

לציון, שנוכח הסכמתו של הנאשם לביטול כתב האישום, לא מדובר בזיכוי, ודין ביטול כתב האישום כדין ביטולו לפני תשובת הנאשם לאשמה (ר' ס' 94.ב לחסד"פ).

וידגש, כי גם אם הייתי מזכה את הנאשם מאשמתו, הייתי עושה כן מחמת הספק. בתיק זה נשמעה פרשת התביעה וכן פרשת ההגנה, וכלל אינני שותף לעמדתו של הנאשם לפיה לא היה כל יסוד לאשמה. עיון במוצגים השונים ובפרט "זיכרון הדברים להפעלת מכשיר הדבורה" מלמד שבוצעו כל הפעולות הנדרשות לצורך ביצוע מדידה תקינה".

הסיבה היחידה לעתירת המאשימה לביטול כתב האישום, הייתה שאלת מספר נתיבי הנסיעה במקום האכיפה. בהקשר זה אציין, שגם בסוגיה זו לא גיבשתי עמדה סופית. עוד יובהר, כי סוגיה זו כלל לא הייתה ידועה למאשימה טרם הגשת כתב האישום, כך שלא מדובר על מצב דברים בו המאשימה התרשלה בהגשת כתב האישום.

בנסיבות אלו אני סבור, שהנאשם לא הוכיח את טענתו לפיה לא היה כל יסוד לאשמה.

9. כך גם לא מתקיימות נסיבות אחרות המצדיקות פסיקת הוצאות לנאשם.

בתאריך 9.5.18 הנאשם כפר באשמה, ובתאריך 6.11.18 נשמעו פרשת התביעה ופרשת ההגנה, והיה זה הנאשם שביקש דחייה נוספת לצורך הצגת ראיות כדי להוכיח את טענתו בעניין מספר הנתבים במקום.

בתאריך 30.12.18 הנאשם הציג ראיות נוספות, והצהיר כי הוא מוכן לביטול כתב האישום ללא צו להוצאות. המאשימה בקשה לשקול את עתירתו של הנאשם לביטול כתב האישום והדיון נדחה לתז' תביעה בלבד לתאריך 26.2.19. במועד זה הנאשם לא התייצב והתביעה הודיעה שהיא מבקשת להמשיך בניהול התיק, וזה נקבע לסיום פרשת ההגנה וסיכומים בעל פה לתאריך 25.3.19, מועד אליו הנאשם לא התייצב (כפי הנראה מהטעם שלא זומן כנדרש). התיק נקבע לתאריך 15.4.19 אליו הנאשם התייצב, ובתחילת הדיון עתרה המאשימה לביטול כתב האישום, והנאשם הסכים ועתר לתשלום הוצאותיו.

יודגש, שבבוקר הדיון האחרון (15.4.19) ב"כ המאשימה יצרה עם הנאשם קשר בשעה 07:20 והודיעה לו שהיא מתכוונת לעתור לביטול כתב האישום, והוא פטור מהתייצבות. אלא שהנאשם טען שכבר יצא את ביתו ובדעתו להתייצב, ולעתור להוצאות. אציין שהתנהלות הנאשם בהקשר זה אינה ברורה לי, זאת, מהטעם שהדיון היה קבוע לשעה 12:30, ואת הודעת המאשימה הנאשם קיבל בשעה 07:20 (זמן רב לפני הדיון), ויכול היה להימנע מהגעה.

10. אשר לטענות הנאשם בכל הנוגע לאופן התנהלות המאשימה, התרשמתי כי המאשימה שמרה על התנהלות ראויה לציון, הפעילה שיקול דעת ראוי, ועתרה לביטול כתב האישום חרף עתירתו של הנאשם להוצאות, ואף הודיעה לו מיוזמתה בבוקר הדיון שהוא פטור מהתייצבות.

11. מעבר לנדרש יצוין, שהנאשם לא צירף כל אישור על ביטול הטיסה וההוצאות שנגרמו לו בהקשר זה, למרות שניתנה לו האפשרות לעשות כן.

12. בנסיבות אלו, עניינו של הנאשם אינו בא בגדר אותם מקרים חריגים המצדיקים פסיקת הוצאות בעבירות תעבורה מסוג ברירת משפט.

13. לאור כל האמור לעיל, הבקשה נדחית.

להודיע לצדדים.

ניתנה היום, י"ד אייר תשע"ט, 19 מאי 2019, בהעדר הצדדים.